

paavise, at en Arbejdsgiver i et saakaldt farligt Arbejde har nogen særlig Fordel af, at det Arbejde, han leder, er farligt. Jeg tror derfor ikke, det lader sig gøre paa den Maade at flytte Ansvaret for Farligheden fra Arbejderne over paa Arbejdsgiverne, og jeg tror heller ikke, det vilde nytte noget. Naar jeg taler om disse Ting, taler jeg ikke for at fri nogen Arbejdsgiver for nogle Ører eller Kroner; det vilde være for lille et Formaal. Jeg taler heller ikke, fordi jeg tror, at den Uagift, der vil blive paalagt Arbejdsgiverne i og for sig er uoverkommelig, men jeg tror ikke, at det vilde nytte Arbejderne eller Samfundet det mindste at flytte denne Blikt over paa Arbejdsgiverne. Jeg er ganske overbevist om, at den af disse selvfølgelig vil blive flyttet tilbage enten paa den ene eller den anden af de to Parter, jeg nævnte, — dersom det da blev et nogenlunde bethdeligt Bidrag, derne Byrde skulde udgøre, lad os sige med et rundt Tal en Snes Kroner om Aaret. Den vilde nemlig da ganske sikkert mærkes paa Lønnen; kunde den ikke blive nedat af den Grund, vilde det sikkert have den Virkning, at en Lønningsforhøjelse af samme Omfang næppe vilde kunne gennemføres, fordi den allerede var frembunget ved et saadant Lovforslag. Og dersom Foranstaltningen ikke gik ud over Arbejderen, vilde den sikkert forhøje Prisen paa Produkterne, og det vilde jo ogsaa være ganske naturligt og billigt, naar man ikke kan paavise, at Arbejderen har en særlig Fordel af, at Arbejdet er farligt. Jeg kommer altsaa atter hertil, at det er Samfundet, der enten som Arbejder eller Forbruger vil komme til at bære denne Byrde, og vi vilde ikke have flyttet den bort fra Samfundet, fordi vi have lagt den paa Arbejdsgiverne. Men der er noget andet, som for mig er Hovedsagen, naar jeg beskæftiger mig med disse Ting; det er, som jeg sagde, ikke Hensynet til Byrden — den kan maasse være overkommelig, maasse let overkommelig; og det er bekendt, at den allerede bæres frivillig i en vis Udstrækning, men det, som er Hovedsagen, det er den uens Behandling, der bliver de forskellige Arbejdere og Arbejdsgivere til Del. Det, som støder mig i det Forslag, og som ogsaa har vakt Anstød mange Steder i Landet, særlig blandt de Erhverv, her er Tale om, er, at man søger at gennemføre en Lov, som ikke paa lægger alle Arbejdsgivere de samme Blikt, og det oven i Købet, uden at man efter min Mening har paavist nogen virkelig positiv Berettigelse til at gøre den foreslaede Forstel. Ere Dampmaskiner og Dampledere virkelig en farlig

Ting, saa kan det maasse være rigtigt at paa lægge Arbejdsgivere, som benytte den Slags Maskiner, en Forsikringspligt; men saa maa Blikten lægges paa alle Arbejdsgivere, der benytte disse Maskiner, og saa skal der ikke gøres Forstel paa, om en saadan Dampmaskine driver et Mejeri eller en Maskinfabrik; man vil ikke saa den offentlige Mening i Landet til at indse andet, end at Forholdet maa blive det samme begge Steder, og det forekommer nepop mig at være det stødende ved Lovforslaget, at det ikke vil gennemføre en saadan Ensartethed. — Hvis det endda særlig var Storindustrien, man vilde til Livs gennem Forslaget, og hvis man gjorde det konsekvent, skulde jeg ikke have saa meget derimod; thi det kunde maasse være berettiget at paa lægge Industrien i de store Former Byrder, som den mindre Industri ikke kommer til at bære. Men det sker jo ikke gennem dette Lovforslag. Den, der overtager et Brøndgravnings- eller Murarbejde, kan dog i Reglen ikke siges at drive Storindustri, og Lovforslaget nævner en Mængde andre Erhverv, som intet have med Storindustrien at gøre. Nej, man fastholder det stet ikke og handler endog paa visse Punkter imod denne Tanke. Jeg har tilfældigvis nævnt før en Stomagerisvend som Etsempel paa et af de Sag, som ikke saa Forsikringsstray efter Lovforslaget; men inden for dette Sag gives der haade Fabriksdrift og Haandværksdrift, og jeg har ogsaa i den senere Tid læst Artikler i Bladene, der vidne om, at man i visse Dele af Befolkningen ser med Synspati paa Haandværksstomageriet, men med en vis Antipati paa Fabriksstomageriet. Men hvad gør man nu, naar man gennem Lovforslaget slaar fast, at den Stomagerisvend, der arbejder sammen med mindst 9 Kammerater, skal have et Forsikringsstray, som ikke tilkommer den, der arbejder med kun 8 eller færre Kammerater? Man handler aabenbart paa en saadan Maade, at man maasse nok tilfredsstiller den Teori, man har stabt sig — og det kan maasse se smukt nok ud fra den Side; men i Praksis maa det afføde en Bestræbelse fra Stomagerisvendens Side for ikke at komme til at arbejde paa Bærksteder, som kun sysselsætte et ringe Antal Svende, nemlig under 10, og dette vil jo være en Bestræbelse, som, hvis den gør sig gældende, yderligere vil støtte den Bævægelse i Retning af Storindustri, som man nepop ikke vilde støtte.

Jeg skal dernæst i nogle saa Ord vende tilbage til selve Spørgsmaalet om visse Erhvervs Farlighed, det, som ligger til Grund for hele Teorien, hvorpaa Lovforslaget hviler. Der blev fra et æret Medlem